

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.I.20.067/2021/5.

A tanács tagjai: Dr. Harter Mária a tanács elnöke
Dr. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró
Dr. Varga Edit bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Dr. Bihari Krisztina ügyvéd
(6720 Szeged, Arany János utca7. III/17.)

Az alperes: Q13 Pénzügyi Zrt.
(1118 Budapest, Budaörsi út 27.)

Az alperes képviselője:

Dr. Kővágó László Miklós ügyvéd
(4025 Debrecen, Antall József utca 22.)

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
az alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék
45.Pf.634.572/2020/7.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Budapesti XX., XXI. és XXIII. Kerületi Bíróság
18.P.20.676/2020/8/I.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000 (ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az AEGON Magyarország Hitel Zrt. (a továbbiakban: kölcsönnyújtó) a felperessel 2007. július 2-án megkötött kölcsönszerződésben 91.918,2 CHF-nek megfelelő forint kölcsönösszeg folyósítását vállalta, a felperes pedig kötelezettséget vállalt a kölcsön és járulékai megfizetésére. A felperes a kölcsönrel összefüggésben 2007. július 3-án közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tett.

- [2] A felperes szerződéskötést megelőzően: 2007. május 22-én kockázatfeltárányilatkozatot írt alá, amelyben kijelentette, hogy a devizakölcsönhöz kapcsolódó, a kölcsönnyújtó által ismertetett kockázatokat megismerte és megértette. Azt, hogy a devizában nyújtott és nyilvántartott, forintban folyósított és törlesztett kölcsönöknél az árfolyamváltozások hatásaként a havi törlesztő részlet a forint kölcsönöknél gyakrabban és nagyobb mértékben változhat. A törlesztőrészlet ingadozása a kamat és az árfolyamváltozás irányának függvényében kedvezően (forintban kifejezett havi törlesztőrészlet összege csökken), és kedvezőtlenül (forintban kifejezett havi törlesztőrészlet összege növekszik) is érintheti az ügyfelet. Amennyiben a forint árfolyama gyengül a svájci frankkal szemben, akkor a törlesztőrészlet növekszik. Amennyiben a forint árfolyam erősödik a svájci frankkal szemben, akkor a törlesztőrészlet csökken. A devizakölcsön kamatait a deviza kamatok ingadozása is befolyásolhatja.
- [3] A szerződésszerű visszafizetési kötelezettség teljesítésének elmulasztása miatt a kölcsönnyújtó a szerződést közjegyzői okiratba foglaltan 2008. szeptember 25-én felmondta. Ezt követően 2012. augusztus 8-án közokirat záradékolásával végrehajtást kezdeményezett a felperes ellen. A kölcsönnyújtó követelését 2017. július 10-én az alperesre engedményezte.

A felperes keresete, az alperes védekezése

- [4] A felperes keresetében elsődlegesen a végrehajtás megszüntetését, másodlagosan annak korlátozását kérte. Keresete indokaként – továbbiak mellett – arra hivatkozott, hogy nem kapott megfelelő tartalmú tájékoztatást az árfolyamkockázatról, s mivel az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelen, a végrehajtás alapjául szolgáló kölcsönszerződés érvénytelen.
- [5] Az alperes alaki ellenkérelme a per megszüntetésére, érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Ítélete indokolásában – továbbiak mellett – megállapította, hogy a felperes az árfolyamkockázatról megfelelő, világos és érthető tájékoztatást kapott. Az árfolyamkockázati tájékoztató alapján a felperes felmérhette az árfolyamváltozás gazdasági következményeit, nem gondolhatta alappal azt, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, az árfolyam emelkedésének nincs reális valószínűsége, hogy az bizonyos mértékben korlátozott.
- [7] A felperes fellebbezését elbíráló másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a végrehajtást megszüntette. Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a keresetben megjelölt érvénytelenségi okokat az elsőfokú bíróság teljes körűen megvizsgálta és elbírálta, az elsőfokú bíróság döntésétől csak az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás megfelelőségét illetően tér el az álláspontja, de mivel az árfolyamkockázat fogyasztóra terhelése a szerződés elsődleges tárgyához tartozik, a főszolgáltatás részét képezi, az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezés tisztességtelenségének megállapítása a kölcsönszerződés teljes érvénytelenségét eredményezi, ami a végrehajtás megszüntetését indokolja. A másodfokú bíróság indokai szerint az árfolyamkockázati tájékoztatóból nem állapítható meg, hogy az árfolyamváltozás „jelentős” mértékű is lehet, a felperes a tájékoztatás alapján az általa vállalt kockázat gazdasági következményeit nem tudta felmérni, a tájékoztatás a világosság és érthetőség követelményének nem felel meg, az 1959-es Ptk. 209.§ (4) bekezdésében foglaltakba ütközik.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen – hatályon kívül helyezése, elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása, másodlagosan a másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára

utasítása iránt – az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. Érvelése szerint a másodfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy az árfolyamkockázati tájékoztató alapján a felperes nem tudta felmérni kötelezettségvállalása gazdasági következményeit, azt, hogy az árfolyamváltozás akár jelentős is lehet. A jogerős döntés sérti az 1959-es Ptk. 209.§ (4) bekezdését. Hangsúlyozta, hogy hasonló tényállású ügyben a Kúria a Pfv.V.20.637/2018/5. számú ítéletében az azonos tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozatot megfelelőnek minősítette. Előadta, hogy a tájékoztatásnak nem kellett kiterjednie az árfolyamváltozás mértékére és azt sem kellett tartalmaznia, hogy mi lehet az árfolyamváltozás felső határa.

- [9] A felperes érvelése szerint nem állapítható meg a felülvizsgálati kérelemből, hogy az alperes a jogerős ítéletet milyen anyagi vagy eljárásjogi jogszabálysértésre utalással támadja, ezért az érdemben nem is bírálható el; a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálása esetén pedig a jogerős ítélet hatályban tartását kérte. Rámutatott: az árfolyamkockázati tájékoztató mindössze azt tartalmazza, hogy ha a forint árfolyama gyengül a svájci frankkal szemben, akkor a törlesztőrészlet növekszik. Ezzel szemben egy megfelelő tartalmú árfolyamkockázati tájékoztatónak ki kell térnie a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének, a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztőrészletre gyakorolt hatására, azon mechanizmus konkrét működésére, amelyre az érintett feltétel utal, valamint adott esetben az e mechanizmus és a többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyra oly módon, hogy a fogyasztó pontos és érthető szempontok alapján értékelhesse a számára ebből eredő gazdasági következményeket. A Kúria öttagú tanácsban meghozott döntésében a perbelihez teljesen hasonló kockázatfeltáró nyilatkozat érvénytelenségét állapította meg. A perbeli kockázatfeltáró nyilatkozatból hiányzik a felhívás arra, hogy az árfolyamromlásnak esetlegesen súlyos gazdasági következményei lehetnek, az árfolyamromlás valós, a kölcsön futamideje alatt is bekövetkezhet, jelentős lehet, és mindez a gazdasági helyzetét súlyosan érintheti.

Utalt arra is, hogy érvénytelen szerződésből eredő követelés nem engedményezhető, az alperes nem szerezte meg (mert nem vásárolta meg) a kölcsönnyújtót megillető szerződéses jogokat és kötelezettségeket, csak az érvénytelen szerződésből eredő követelésből fakadó igény érvényesítésére jogosult, mely végrehajtási igénye rendes bírói úton nem kikényszeríthető követelés. Érvénytelen szerződés nem mondható fel, nem engedményezhető, azaz az alperesnek nincs perbeli legitimációja a végrehajtásban. Az alperes nem érvényesíthet vele szemben érvénytelen szerződésből eredő követelést.

Amennyiben a felülvizsgálati kérelem alaposnak bizonyulna, álláspontja szerint akkor sem folytatódhat a végrehajtás, mert a másodfokú bíróság az árfolyamkockázati tájékoztatás melletti további érvénytelenségi okokat nem bírálta el, így a felmondás jogellenességét sem, a felmondás körében előterjesztett fellebbezési indokait a másodfokú bíróságnak megismételt eljárásban el kell bírálnia.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [10] A felülvizsgálati kérelem megfelelt a felülvizsgálati kérelem tartalmi elemeit meghatározó Pp. 272.§ (2) bekezdésében foglaltaknak, így azt a Kúria – a felperes felülvizsgálati ellenkérelmében foglaltakkal ellenben – érdemben bírálta el.
- [11] Az ekként érdemben elbírált felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [12] A Pp. 270.§ (2) bekezdésében és a Pp. 275. § (3) bekezdésében foglaltak együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.
- [13] Az adott esetben a jogerős döntés nem jogszabálysértő, a Kúria egyetért annak helytálló indokaival is, azokat megismételni nem kívánja, csupán a felülvizsgálati kérelemben foglalt érvelés kapcsán mutat rá az alábbiakra:

- [14] A felülvizsgálati eljárás tárgya kizárólag annak megállapítása volt, hogy a másodfokú bíróság helyesen értékelte-e azt az árfolyamkockázati tájékoztatást, amelyet az alperes jogelődje a kölcsönszerződés 2007. július 2-i megkötését megelőzően, 2007. május 22-én adott át a felperesnek és amely árfolyamkockázati tájékoztatást a felperes aláírta, átvételét elismerte. A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján a Pp. 206.§ (1) bekezdésében biztosított mérlegelési jogkörében, okszerűen, jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a kölcsönnyújtó árfolyamkockázati tájékoztatója a világosság és érthetőség követelményének nem felelt meg.
- [15] Az 1959-es Ptk. 205.§-ának (3) bekezdése értelmében a felek a szerződés megkötésénél együttműködni kötelesek és tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről. Ezt az általános együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget a fogyasztónak minősülő ügyféllel megkötésre kerülő devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az 1996-os Hpt. 203.§-a akként konkretizálja, hogy a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásul vételét az ügyfél aláírásával igazolja.
- [16] Az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggésben felállított követelményrendszere szerint a tájékoztatásnak ki kell terjednie a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének a törlesztő részletekre gyakorolt hatására, annak a mechanizmusnak a konkrét működésére, amelyre az érintett feltétel utal. A tájékoztatásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körütekintő átlagos fogyasztó megértse: az árfolyamkockázatot ő viseli, az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, az korlátlan. Nem elegendő annak a lehetőségéről tájékoztatni a fogyasztót, hogy annak a devizának az árfolyama, amelyben a kölcsönszerződést megkötötték emelkedhet, vagy csökkenhet, hanem értékelni kell tudnia az árfolyamkockázatnak a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.
- [17] A Kúria irányadó gyakorlatát az árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggésben a Gfv.VII.30.090/2020/9. számú határozat összegzi. Eszerint az árfolyamkockázati tájékoztatás akkor felel meg nem csak a 6/2013. és a 2/2014. polgári jogegységi határozatokban, hanem az EUB döntéseiben megfogalmazott követelményeknek is, ha a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körütekintő átlagos fogyasztó a szerződéskötéskor fel tudja ismerni annak veszélyét, hogy az árfolyamromlás valós, a kölcsön futamideje alatt bekövetkezhet, akár jelentős is lehet, így a gazdasági helyzetét súlyosan érintheti. Azaz az árfolyamváltozás következtében a pénzügyi kötelezettségvállalása esetleg jelentős, súlyos következménnyel jár. Ez a figyelemfelkeltés hiányzik a perben vizsgált árfolyamkockázati tájékoztatásból, amelyben csupán az szerepel, hogy a törlesztőrészlet ingadozása a kamat és az árfolyamváltozás irányának függvényében akár kedvezően, akár kedvezőtlenül is érintheti a felperest, és ha a forint árfolyama gyengül a svájci frankkal szemben, akkor a törlesztő részlet növekszik.
- [18] A jelentős árfolyamromlásra utaló figyelmeztetés hiánya, az arra vonatkozó figyelemfelhívás, hogy ennek esetlegesen súlyos gazdasági következményei lehetnek, arra vezetett, hogy a felperes nem tudott valós képet alkotni az őt esetlegesen terhelő pénzügyi kötelezettség mértékéről, nem tudta reálisan felmérni az általa vállalt kockázatot, annak lehetséges következményeit.
- [19] A tájékoztatás emiatt nem felel meg a tisztességes árfolyamkockázati tájékoztatással szemben támasztott követelményrendszernek, a nem megfelelő tájékoztatás következtében az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelen, ami miatt a szerződés teljesen érvénytelen, ebből következően a közvetlen végrehajtás alapjául nem szolgálhat. Ezért a felperes elleni végrehajtás megszüntetése indokolt volt.

Pfv.I.20.067/2021/5.

- [20] Az alperes felülvizsgálati kérelmében hivatkozott a Kúria Pfv.V.20.637/2018/5. számú eseti döntésére, amely a jelen felülvizsgálati eljárást és felülvizsgálati döntést illetően nem tekinthető precedens értékű döntésnek, mert a hivatkozott döntésében a Kúria nem vizsgálta érdemben az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelenségének kérdését. A hivatkozott ítélet [41] pontja szerint ugyanis a Kúria a Pfv.V.20.637/2018. számú eljárásban eljárási okból – Pp. 272.§ (2) bekezdésében említett tartalmi hiány miatt – nem vizsgálhatta érdemben az árfolyamkockázattal kapcsolatos felülvizsgálati hivatkozásokat, ezért pusztán megjegyzés szintjén szintjén rögzítette az álláspontját.
- [21] A kifejtettekből kitűnően a jogerős döntés nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [22] A Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján felhívott Pp. 78.§ (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperes viseli a saját felülvizsgálati költségét és köteles a felperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére, amely költség a felperes képviselőt ellátó jogi képviselő ügyvédi munkadíjának összege, melyet a Kúria a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányban állapított meg.
- [23] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2021. szeptember 22.

Dr. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Varga Edit s.k. bíró

